

та інструментів для сертифікації КФС, захисту персональних даних в КФС, прийняття стандартів, активізації державно-приватного партнерства як правовий та організаційний механізм державного управління в даній галузі.

### **Список використаної літератури**

1. Cyber-Physical European Roadmap & Strategy Research Agenda and Recommendations for Action. – Access mode: <https://ec.europa.eu>.
2. Framework for Cyber-Physical Systems Release 1.0 May 2016 Cyber Physical Systems Public Working Group. – Access mode: [www.nist.gov](http://www.nist.gov).
3. German Agenda Cyber-physical systems 2010. – Access mode: [www.acatech.de](http://www.acatech.de).

### **Володимир ГОРБИК**

*к.д.р., упр., генеральний директор  
Державного підприємства «Спеціалізоване  
лісогосподарське підприємство «Київоблагроліс»*

## **ЄДИНА СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ОБЛІКУ ЯК ДІЄВИЙ ІНСТРУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОNUВАННЯ ЛІСОВОЇ ГАЛУЗІ**

Регіони України зіткнулася з глобальною економічною проблемою побудови стратегічно конкурентоспроможної економіки. Специфіка сучасного етапу розвитку полягає в диференціації природно-економічних та соціально-економічних систем, регіоналізація, конкретизація і персоніфікація інтересів суб'єктів природно-економічних процесів, часто призводить до виникнення конфліктів, вичерпання і деградації природно-економічного потенціалу регіону, висуває проблему пошуку ефективного механізму державного управління потенціалом регіону, що об'єднує інтереси всіх сторін.

Орієнтація на ресурси веде до зниження природно-економічного потенціалу, в той же час політика раціонального природокористування, встановлює обмеження на використання потенціалу, в даний час лише гальмує розвиток бізнесу. У нових умовах господарювання необхідно говорити про економічну відповідальність бізнесу, яка проявляється в можливості забезпечення необмеженого за часом економічного зростання і природно-економічному розвитку. Особливо гостро ця проблема стоїть перед регіонами з низьким потенціалом і специфічними умовами господарювання, характеризуються наявністю обмежень і посиленого опору економічним процесам.

Важливе місце серед основних складових елементів природно-економічного потенціалу займають природні ресурси, і серед них

найцінніші – лісові, які вимагають створення відповідних умов господарювання, що має сприяти ефективному їх використанню з урахуванням екологічних факторів і отриманню значно більшого об'єму кінцевої продукції.

Останнім часом для боротьби з тіньовим обігом деревини в Україні вживаються досить рішучі заходи: від моніторингу незаконних рубок і посилення відомчого, податкового та митного контролю до застосування сувереної адміністративної і карної відповідальності за порушення природно-охоронного законодавства та підвищення статусу державної лісової охорони. Результати є, але проблема незаконних рубок не існує окремо, ізольовано, а тісно пов'язана з економічними і соціальними проблемами розвитку регіону та країни в цілому. Штрафами та адмініструванням успіху не досягти [1].

Потрібні системні підходи державного управління, однією з найважливіших складових у запровадженні яких бачиться створення єдиної державної системи електронного обліку деревини. На сьогодні, внаслідок недосконалості обліку лісових ресурсів та механізму підтвердження походження деревини, відсутності єдиної державної системи щодо збирання, накопичення, обробки та надання інформації про походження, заготівлю та реалізацію лісоматеріалів на всіх етапах їх обліку постійними лісокористувачами, у лісовому секторі існує явище нелегальної вирубки лісів та тіньового обігу лісоматеріалів. Продаж нелегально заготовленої деревини здійснюється на підставі підроблених товаросупровідних документів, що призводить до збільшення обсягів вчинення правопорушень, які містять ознаки кримінальних злочинів.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16.09.2009 року № 1090-р схвалено «Концепцію створення єдиної державної системи електронного обліку деревини», яка була спрямована на розв'язання проблеми незаконних рубок та існування тіньового ринку деревини шляхом створення єдиної державної системи електронного обліку деревини.

На виконання актів Кабінету Міністрів України центральним органам виконавчої влади, Державним агентством лісових ресурсів України (далі – Держлісагенство), що реалізує державну політику у сфері лісового та мисливського господарства створено програмне забезпечення, що дозволяє здійснити автоматизований електронний облік лісоматеріалів, який охоплює 270 постійних лісокористувачів Держлісагенства, які здійснюють заготівлю та реалізацію деревини (83 % від всього обсягу заготівлі по Україні) та належить до сфери управління Держлісагенства. Проте існує програмне забезпечення, що в цілому по Україні здійснювати автоматизований електронний облік лісоматеріалів, не поширяються на інших 349 постійних лісокористувачів (державні підприємства Міноборони, Мінприроди, комунальні

підприємства), що здійснюють лісогосподарську діяльність на території України якими заготовлюється 17 % деревини [1].

На сьогодні саме єдина система електронного обліку є дієвим інструментом державного управління, який дозволяє відстежувати походження деревини від моменту заготівлі до реалізації за межами України і тим самим унеможливлює обіг деревини невідомого (сумнівного) походження. Запровадження електронного обліку іншими постійними лісокористувачами (комунальними, науково-дослідними, військовими), які не застосовують механізм електронного обліку деревини, дозволить повністю ліквідувати тіньовий ринок деревини в Україні, який на сьогодні оцінюється близько 10 %.

Окрім вищевикладеного, єдина державна система електронного обліку має значний ефект для підприємства, який полягає у автоматизації обліку, скорочує витрати робочого часу, підвищення якості управлінських рішень, покращення практики ведення діловодства, бухгалтерського обліку. Така система відповідатиме вимогам Регламенту ЄС «Про зобов'язання операторів, які розташовують лісоматеріали та продукцію з деревини на ринку» від 20.10.2010 року № 995/2010, згідно з яким, заборонено розміщення на ринку ЄС незаконно заготовленої деревини і продукції з неї [2]. При цьому, ясі імпортери лісоматеріалів у країнах ЄС мають запровадити систему контролю законності походження деревини.

Механізми та заходи державного управління, які забезпечать розв'язання проблематики у лісовому господарстві:

- впровадження загальнообов'язкової системи електронного обліку деревини;
- забезпечення функціонування системи електронного обліку деревини;
- забезпечення чіткої регламентації дій щодо електронного обліку деревини, маркування деревини та встановлення правових зasad функціонування єдиної системи електронного обліку деревини в цілому;
- забезпечення внесення постійними лісокористувачами, які здійснюють заготівлю та реалізацію деревини щодо: лісосічного фонду, дозвільних документів на підставі яких здійснюється заготівля, походження, породи, їх кількісних, якісних характеристик та призначення лісопродукції.

Даний механізм державного управління дастє можливість захистити регіональні та державні інтереси в лісовій галузі, інтереси суб'єктів господарювання – учасників ринку обігу лісової продукції, підвищити рівень довіри до працівників лісової галузі та покращити імідж регіонів та держави в цілому на міжнародній арені.

1. Матеріали Державного агентства лісових ресурсів України, на виконання пункту 9 протоколу № 10 засідання Урядового комітету з питань економічної, фінансової та правової політики, розвитку паливно-

енергетичного комплексу, інфраструктури, оборонної та правової діяльності від 02.03.2017 року. – Режим доступу: <http://www.drs.gov.ua/wp-content/uploads/2017/06/3659-14.04.2017.pdf>.

2. Регламент ЄС «Про зобов'язання операторів, які розташовують лісоматеріали та продукцію з деревини на ринку» від 20.10.2010 року № 995/2010. – Режим доступу: <https://www.slideshare.net/enpifleg/ss-65435404>.

**Альона ГРИШКО**  
*асpirантка кафедри теорії  
та практики управління  
ФСП КПІ ім. Ігоря Сікорського*

## **ІТЕРАТИВНА МОДЕЛЬ ВЗАЄМОДІЇ СУБ'ЄКТІВ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ ЯК ФОРМА ІННОВУВАННЯ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ**

В останнє десятиліття особливу увагу приділяють обговорення питання ефективного управління на державному рівні. Нові форми реалізації права з'являються завдяки глобальним та регіональним змінам у сфері політики, які співіснують поруч із наднаціональними та державними процесами. Економічна глобалізація і регіональна інтеграція змінюють концепцію управління і створюють необхідність міжнародного інституційного співробітництва. Глобалізація призводить до виявлення двох прогалин в управлінні: однією з них є необхідність брати до уваги глобальні питання при вирішенні питань управління в рамках однієї країни, а іншою – необхідність для урядів співпрацювати набагато активніше з метою колективного регулювання глобальних питань: фінансові потоки, загальні проблеми власності, а також гарантії збереження інтелектуальної власності і т. д. Такі проблеми, як організована злочинність, тероризм, захист прав людини, охорона навколошнього середовища, фінансів і торговілі, змушують уряди, організації приватного сектора та інші структури долучатися до процесів управління за допомогою обміну даними, узгодження правил і законів, координації ринку.

Необхідність у зміні змісту системи державного управління пояснюється тим, що нові інформаційні технології дозволяють повністю змінити парадигму відносин, що для держави означає перегляд усієї системи і порядок взаємодії з громадянами та партнерами [2]. Одним із пріоритетних напрямків зобов'язань Уряду в сфері інформатизації є впровадження і розвиток інформаційних, фінансових та інших послуг, що надаються громадянам та юридичним особам через електронну інформаційну систему [1]. Демократія з урахуванням цінностей та установок, не тільки зберігає свою актуальність, але і набуває зовсім нових характеристик та повинна розглядатися як комплекс процедур,